

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak, a hirdetések és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előzetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppellik A., Daube G. L. és társánál és Hornöl. Brünben: Storn M.

Nyitótér peltisora 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Az iskolai év kezdetén.

Elmúltak a szünidő csendes napjai, a pihenés véget ért, a munka esztendejének kezdetén állunk. Az ifjuság kiképzetése s szellemi gyarapodása adván meg államéle tünk biztos alapját: nemzetünk jövő boldogságának képezi egyik láncszemét a szeptember.

Tanaló, tanító és szülő ugyanazon reményvel és aggodó gonddal néz a beállott új ciklus s az alig sejthető végeredmény elébe. Mindeniket teljes erejével hatja át a kötelesség és felelősség sulya s mindhárom erős elhatározással indul a cselekvés pályájára. Szükséges is, hogy számot vessenek feladatukkal s képességükkel, miknek egymást fedezniük kell, mert csak élénk kötelességérzet és kitartó munkálkodás hozhatja meg a kívánt sikert.

Ha a tanulónak eltökélt szándéka magát a szép, jó és igaz utján tovább fejleszteni, — ha érez magában elég erőt a nehéz feladattal megküzdeni, mert az iskola követeléseit nem teljesíthetetlenek, — s ha szilárd elhatározással lép a tudomány s tökéletesedés templomába: bizonyos lehet a becsületes megoldás örömeiről s a hivatalok elismeréséről.

A tanító nagy kötelesség és kíváó

felelősség előtt áll. Lelkiismeretes buzgalomtól, hivatásszeretettől s jóindulatától függ az ifjuság haladása, helyes irányu fejlődése, jövője egyaránt. Az ő hivatása ez új iskolai évben is a vallásérkölcsei és szellemi nevelés. Különös figyelemmel kísérje s vezesse tehát az ifjuság tudományos fejlődését; példájával és oktatásával erősítse az ére nyekben, óvja a hibáktól, bünöktől, szilárdítsa a vallásos ságot s a nemes érzelmek összességét — a jellemet — teremtsse meg. A szellemi haladásra vonatkozólag készítsse el az évi munka tervezetét; a mult tapasztalatait okulva állapítsa meg azon főbb szempontokat, melyeket tanításában, fegyelmzésében, nevelésében követni fog. Összes tevékenységében az ifjuság és a haza szent érdekei vezessék s hivatásának, állásának terhei és fontossága adjanak erőt és kitartást buzgó fáradozásához.

Legnagyobb aggodalommal néznek a jövő elé a szülők, kik életük reménységét, gondoskodásuk egyedüli tárgyát, gyermeküket adják át az iskolának, az év eseményeinek, a bizonytalan jövőnek. Ugyanazért nem csoda, ha követelésekkel állanak az iskola elé s év végén számon kéri annak tevékenységét; azonban ne feledjék, hogy nekik is vannak szép, de nehéz kötelességeik gyermekükkel s az iskolával szemben. Család és iskola egymást kell, hogy ki-

egészték, mert csak kölcsönös iparkodással végezhetik el a nevelő-tanítás fárasztó munkáját. A családi nevelés kihát az iskolai életre s bármit tesz a tanító, az iskola: az eredmény biztosítása a családtól függ. Az iskolai év megnyitja tehát nem jelenti a szülő kötele ségeinek megszűnését; a gyermeknek akkor is ép oly — s talán több szüksége van az anyai gyöngédségre s az atya szigorú fegyelmzésére, mint az előtt. A tanuló folytonos szemmel tartásával, jóirányu vezetésével, az iskolai munkálkodásra czélzó ösztönzéseikkel segíthetik a tanítót feladata megoldásában s közreműködhetnek a gyermek erkölcsi és szellemi fejlődésére. A mely szülő mindent az iskolára biz, mindent attól vár, az kétségessé tette fia vagy leánya jövőjét s megszegte legfőbb kötelességét, melylyel Istennek, hazának minden körülmények közt eleget tenni tartozik.

Adjá Isten, hogy tanuló, tanító, szülő felismerve feladatát és kötelességét, azok hű és pontos teljesítésének örömei boldogságuk mindnyájukat a megkezdett iskolai év végén s az elért szép eredmények lelkesítő tudata, ne pedig a tört remények elkeserítő vigasztalansága legyen záróköve a mi ujesztendőnknek!

A „Muraköz“ tárczája

Pandur Laczi.

— Elbeszélés. —

(Folytatás és vége.)

Ekkor már lovon járt a Dombfűrő csapat. — Erzsike nyugodtan túrta sorsát. A négy férfi kinn éjjelezett a rengetegben. Ott, hol legkuszább volt a vadszeder, legsűrűbb a tölgyes, tiszta pázstón volt a tanyájuk. Köröskörül zúgó tölgyek alatt siklott el egy meredek árok iszalagja, sárerdeje között egy olajos vízű, öles mélyseglű patak. Nem mehetett arra a szigetre ember, ki nem tudta, hogy a sűrűben hol nyulik át a víz alatt egy ledött tölgy dereka. Ott pislant fel, mint valami óriás bogár sötét éjjel a tűzhelyük. Körüheverte a négy ember, sokszor több, Erzsike meg járt-kelt egy hatalmas tölgy odvahoz, hol halomban volt a papok bora, levágott úru husa, meg egy-egy karabély. Közül meg a vén Dombfűrő. Csontos koponyáján lengett a tömött öszhaj, mint a százados tölgy derekán a megderesült moha.

Igy folyt életük egy darabon. Egy napon aztán több társával beállit Pandur Laczi a kaláni pusztán a Dombfűrő lakására.

— Hol van az apád Dombfűrő Erzsike, hol vannak bátyáid, hol van az urad?

— Keresd meg őket, széles a határ. Azért fizetnek ugylis, hogy utánuk járj, mint a kopó az őz nyomán. Isten áldjon!

De féle se volt tréfa. Valami nagy rablást követtek a Dombfűrő gyerekek, melyben ember élet is veszett el. A törvény házában tudták, hogy a Sobri emberei, Pandur Laczi is tudta sok bünüket s az lett a vége, hogy pénz irtak ki a fejükre. — Megindult a hajszá! Egész sereg pandur követte nyomukat. Csak ezt akarta Pandur Laczi, vadászni fog most a felzavart vadra, éjt nappallá téve, üldözni fogja a mig lehelni bír. A helyére vágyik nagyon, hajja érte a tűz. A végtelen erdők csendje megszakadt, avarja zörgött az üldözöttek s üldözők lábai alatt. Fegyver dörent néha, néha haragos káromló szavak hangzottak. A három Dombfűrő s Csótár Sándor bujták a rengeteg sűrűjét, fegyverre keelve halált osztva ujból. Az egész vidék népe, a kaláni major cselédsége ámulva nézte a hajszát. Erzsike kis kamrájába vonulva tédre rogyott s imádkozott, sirt. Sápadt arcán ala görödült egy-egy köny, minden fegyverropanásra összerendezült, mintha őt érte volna De érhet valakit — akinek élnie kell! —

Már alkonyult annyira, hogy kiválóttak az arnyak szerteszéjjel, az árkok beteltek sötétséggel. A hold teli képpel oda világitott a közel erdő bolyhos oldalára. Néhány puska egész közelben roppant el, s utánna az erdőszékre kiugratott papirpán Sándor, át egy kukoriczásba, onnan ki az egyensz utra, mely a majorba zálad. A paripa megindult eszeveszett vágatással. azt hitte, a gazdáját menti. Azt gondolta talán Sándor is, midőn lengőre eresztette a kontárt. Az utszeli sötét árokból jól hallotta az intést: „Sándor, ne szaladj a majorba, ha kedves az életed.“ A nyomorék Filler Istók hangja, a felesége küldhette szegény. Az benn remegve leste a lovas mozdulatát. — Eh mit! Keresztülvág s ha benn lesz a

majorban, van ott buvóhely elég. — Vigyázz! — Fegyver dördült, visszahangozott patogzott szerteszéjjel, elszaladt a paripa alóla s véresen fekvő ott maradt a földön. Egy sikoltással hullott le rá felesége, vagy özvegye már. De látta jól, könnyein át is látta, midőn Pandur Laczi egy tornác oszlop mellől előlépve rendbe csatogtatta fegyverét. —

A kaláni temetőben új sirt hantoltak, új virágok nyíltak rajta. Kereszt volt rajta, durván összerótt, de leolvasni nem lehetett kié. — Fekete kendőben halovány arcú fiatal menyecske járt oda imádkozni. De nem sokáig. Egyszer csak gazdátlan maradt a sirt, virágai elhervadtak mind egy szálig. Nagy ritkán járt arra az özvegy asszony estéli sötétségben s azt mondta, hogy nagyon sirt olyankor. A kaláni majori népség s köröskörül a sok falu lakója nevetet e mendemondára, mert — talán a kaláni métek vitték el a hírt, vagy a szellő fecsdgte ki — annak a szomorú asszonynak, annak a rosz asszonynak, a Csótár Sándor özvegyének szeretője van. Pandur Laczi minden csókja, ölelése. Ugy csalogatta magához édes szóval az arzátlán asszony...

— Mért nem lötted le előbb látod lelkem, nem mertem hozzád hajolni a mig élt, de most a tied vagyok rózsám, a tied egészen! Szeretsz-e? De hát pandur se maradhat Laczi, látod apámék mit szólnának hozzá!...

— Kiölök mindekit a világból, összerabolok minden drágát anyagom egy csúköderé, egy öleléseért. —

A három Dombfűrő magához fogadta, vitte magával egyik bünből a másikba és Pandur Laczi velök ment, hogy megérdemlje annak a remek

A dráva-vásárhelyi ügy.

A Dráva-Vásárhelyen letiltott magyar éneklés ügyében az érdekeltek előadása folytán még a következőket tartozunk a nyilvánosságra hozni:

Jurak Zvonimir dráva-vásárhelyi káplán ur felkeresvén bennünket, elismerte, hogy a magyar éneklést eltiltotta, de tagadja, hogy ő a népet igazta volna, vagy úgy nyilatkozott volna, hogy Muraköz nem tartozik Magyarországhoz. — Szívesen elhiszük neki, hogy közvetlenül és akarva nem igazolt s hogy Muraköz hová tartozásáról megfontolatlanul nem nyilatkozott. Azért felvilágosító szavai folytán készek vagyunk inkább neki adni hitelt, mint mások szavainak, miket — ha úgy tetszik — minősítésünk mende-mondának.

Lapunk mult számában közölt hírünk ket tehát ezennel kiigazítjuk.

De fentartjuk, sőt minden kétséget kizárva bebizonyítottunk látjuk azt, hogy a káplán ur a magyar éneklést betiltotta. Kijelentette, hogy addig, míg ő Nedeliczen lesz nem fognak magyarul énekelni. A »Bože zivi, Bože čuvaj« kezdettől horvát éneket (Partsa Isten, óvja Isten) kívánta énekelteni a magyar himnus helyett s magyar egyházi énekeket egyáltalán nem, mert ugymond, Nedeliczen horvátok laknak s nem magyarok. Az igazság érdekében azt is ide írjuk, hogy a káplán ur letiltó szavai után jelentést tett eljárásáról főnökönek, az ottani esperes-plébános és kánonoknak Szele Ignác urnak, aki mint jó hazafi meggerszerte általános tisztelőben részesült. A kánonok ur azon felvilágosító szavaira, hogy Dráva-Vásárhelyen a Fel-sége születése évfordulóján az előző években is énekeltek magyarul, ugylátszik, belátta káplán ur helytelen tettét, mert még az este találkozáván egyik énkessel, azt mondta neki: No hát, mivel a nagyságos ur megengedte, csak énekeljenek; nem akarok önmukkel veszekedni. De a szétrezent tanulókat már nem lehetett összehozni, minek következtében az oda való intelligencia sem akart résztvenni a misén.

Ez a száraz tény a káplán ur és a tanuló előadása szerint, mely nem menti

a káplán eljárását, sőt bárkit is meggyőz arról, hogy Jurak Zvonimir neieliczi káplán ur egyike azon muraközi lelkészeknek, kiknek itt léte a muraközi népre hazafi-ág tekintetében veszedelmes. Nemcsak ezen ének letiltó tette, de egyéb nyilatkozatai után is ítélve, kitűnik, hogy ő érzelmeire nézve hová s a magyar eszméknek nyílt ellensége. Egyszerű, szegény horvát tanuló, akik a magyar nyelvet Csáktornyan tanulták, megbotránkozva beszélnek, hogy mennyire sértik az ő érzelmeiket a káplán urnak nyilatkozatai. P. o. egy izben két nedeliczi születésű csáktornyai képezdei növendék az utcán magyarul beszélgetett egymással s a mellettük elhaladó káplánt magyarul üdvözölték. Mire a káplán ur horvátul viszonzóváán közönteztük, megtiltotta a magyar beszélést: Ne beszéljenek — ugymond — magyarul, hanem horvátul, hogy a gyermekeket nevelni tudja!

Nem akarunk a tanuló s mások elbeszéléseiből többet ide iktatni. Elég ennyi annak megvilágítására, hogy a káplán ur hiába tanult meg magyarul s hiába állítja azt, hogy nem ellensége a magyar eszméknek ha tettei által az elenkezt bizonyítja. Avagy nem hazafiatlan cselekedet tanulókból a magyar király születésnapjának megünneplésére ad hoc alakult énekkart letiltani a kórusról azért, mivel ők magyar mise-énekeket akarnak előadni?

Nem akarjuk a dolgot tulbuzgósággal, vagy elfogultsággal felfujni, de utóvégre mégis csak megdöbbenőnek találuk ama merészséget, mellyel a Magyarországhoz tartozó Muraközben egyesek a magyarságot s a magyar eszmék nyilvánulásait inzultálják. Ily esetben felszólalni kötelesek! De egyuttal a társadalomnak is kötelessége a sorompó elé állni s a haza érdekeit megvédeni! Mert hová vezetne, ha szó nélkül eltűnők egyesek tulkapásait?

A legszomorubb az egész ügyben, hogy a dolog odiumát az ottani tanítóra hárítják bizonyos körök. Nem elég, hogy megszegyentették a tanulókat és a nedelicz közönség előtt, hanem még azzal fenyegetik, hogy állásába kerülhet, mivel el merite mondani, hogy a káplán eltiltotta a magyar éneklést. Még csak az kellen! — Hogy

a harag ártatlannak ne okozzon kellemetlenséget, ünnepélyesen kijelentjük, hogy lapunk mult számában megjelent ide vonatkozó híruket nem Glád ur írta, hanem a szerkesztőség s nem is Glád urnak panaszára, hanem több dráva vásárhelyi lakos előadása folytán. Utóvégre ne higgyék ama körök oly könnyelműnek a szerkesztőséget, hogy egy ember s ez esetben érdekel fél (Glád) előadására ily kényes ügyet szellőztetni kedve volna.

Mi örülnénk legjobban, ha a haza testén élők ködök vakondokok békét hagynának a szegény, sokat szenvedett magyar hazának s adnák meg az Istennek, ami az Istené s a királynak s a hazának, ami a királyé és a hazáé! Nem kívánjuk, hogy az illető káplán ur és a vele egyetértők kerékbe töressenek, de óhajtjuk, hogy ha már jót tesz nekik a magyarországi levegő és izlik nekik a magyar kenyér, akkor hagyjanak fel a magyar gyűlölettel. Ha pedig természetük nem türi meg a magyar éneket, akkor menjenek oda vissza, ahonnan jöttek Ho vátországba; ott nem lesznek kénytelenek magyar szót és éneket hallani.

Ime a káplán úr ismét egy újabb okot szolgáltatott arra, hogy az intező körök komolyan gondoljanak arra, vajjon szükséges-e a Muraköznek a zágrábi egyházmegeytől való elcsatolása vagy nem?

KÜLÖNFÉLÉK.

— Közgyűlés. Csáktornya város képviselőtestülete a hó 22-én közgyűlést tartott, melyen a »fiattyu«-vendégő és a felső pusztafai korcsma eladására, valamint a barakk-épület lebontására úzve kelett volna — a többi között határozatot hozni. A határozat hozataira azonban hiányozván a városi képviselők szükséges száma, 15 nap mulva ez ügyben újabb közgyűlés fog tartatni. — A közmunka-váltásra nézve határozatba ment, hogy a házirtokosok egy napszám fejében 30 krt, a bérben lakók pedig 50 krt tartoznak fizetni. — Hirschmann Lo indítványára elhatározatott, hogy a képviselőtestület lépéseket tesz az iránt, miszerint a laktanya építési ügye kelő mederbe tereltessek.

Csáktornya város jövő évi költségelőirányzata a következő: Bevétel 54149 fnt 92 kr, kiadás 59335 fnt 68 kr. Hiány 5185 fnt 76 kr.

— Jég. E hó 23-án sötét felhők vonultak el vidékünk felett. Folytonos dörgés között megereadt az erős zápor, sőt a jég sem maradt el. A felső vidéken a kukoriczában és szőlőben kárt is tett.

— A felvétel a helyb. áll. tanítóképezdebe tegnap ejtetett meg. Folyamodott az I-ő évfolyamra 42 tanuló hazánk minden részéből, különösen Dunántulról; felvétellett 24. A II-ik évfolyamra folyamodott 26 tanítónövendék, még pedig 22 intézeti növendék és 4 idegen képezdeből; felvétellett 24. A III-ik évfolyamra folyamodott 12 intézeti növendék, felvétellett mindanyian. A IV-ik évfolyamra folyamodott 15 növendék; felvétellett 13. A folyamodók összes száma 95 volt, kik közül felvétellett 73. A tavalyi létszám 61 volt. A növendékek megjelenésének határideje szept. 6-ára tűzettek ki.

— Új hetivásár. A városi közgyűlés elhatározta, hogy a szerdán kívül egy napot, a pénteket fogja kérni hetivásár megtartása céljából. Csáktornyan pénteki nap ez idő szerint is megtehető forgalmu, bár nem szentesített hetivásárok tartatnak, indokolt tehát a város kérelme.

— A közvágóhid Csáktornyan már tető alá került. A csinos pavillonszerű épület díszere válik városunknak. Most már csak a vágóhidhoz vezető rendes, fával beültetett út s a vágóhid közvetlen környékének befalítása hiányzik, ami rövid idő mulva megtörténhetik. A vágóhidra vonatkozó szabályok kiadattak és a vágatási díjak rendezettek.

— A sétatér kérdése — ugylátszik —

asszonynak a szeretetét. Minden úgy volt mint előbb. Az erdei tanya új lakója beleszokott mindenbe. Neve is volt már a közeli határokon, keresték is már néhányszor régi pandur-társai. Égette a szomj a szép asszony csókjáért, de az csak játszott vele, enyelgett vele, bolondította. A majdból élt Pandur Laczi, a reményből...

— Egy csókot Erzsikém! ... Látom, hogy nem szeretsz! Pedig hát...

— Pedig hát ugy-e embert is öltél értem. — Haha! az mind kevés. Nézd Pandur Laczi milyen rongyosan járatsz, pedig azt mondtad, gazdag vagy. Rongygyá szakad rajtam ez a koptott kék viganó, lyukasra vásott csizmam. — Te Laczi, ha te megszerezned nekem a bajnai földes asszony gyűrűt! Száz csókot adnék értök. A mulkor gombát vittem a kastélyba, megcsókoltam szép fehér kezét, — mintha a csillagos égre néztem volna. Nagyon megkivántam. —

Reggelre kikelt arcczal, szóltanul hozta meg Laczi.

— Köszönöm Laczi, tudom sajnálja majd, s keresteti... Csókoldj hát meg.

— Nem keresteti azt tudom soha többé... Nem kell a csókod Erzszi!

— Nem használhatja, nem keresteti?!... Laczi!...

— Ne kérdezz tovább, ha szeretsz egy kicsit! — — —

Egy év se mult el s a hajszu újból megindult Dombfúr Erzszi szeretőjére. Pandur Laczi,

a gyilkos, remegve futkosott sűrűből sűrűbe. Megrezent, ha zörrent a levél, sirt mint a megijedt gyermek. Érezte, szűkül a kör körülötte... Fáradt is már, három nap fizik élen szomjan, kifáradtan. Még egy próbát megkísér... el a szigetre! Az átjárót nem tudja senki sem, sűrűje sötét, mint az éjszaka s Erzsike is ott van, elrejt az s megnyugodhatik. Remegve, lihegve járta körül a helyet, hol vízben a tölgyhid egyik vége. Csuszva éri el lábával a fát s a sűrűben felemelkedik, nagyot lélegzik. Benn a sziget egyik bokrában zörög indul. Merezzen rá s visszatele indul. Eh, ki lehet, Erzsike talán! Kier a szigetre, lassan lép elő, arca halálsápadt. — Fegyver roppant, szívéhez kapott Pandur Laczi s összerogyott... Kis esőnd után egy vén pandur csuszik hozzá...

— Ki az? — börgi tompán

— Én vagyok Laczi! — felelt az öreg.

— Kend az vén gyilkos?... ki mutatta meg az utat?!

— Erzsike.

— Erzsike?... s ki lőt rám, vallja meg kend!...

— Erzsike.

— Én löttem, nézz rám Pandur Laczi, kiáltja felé Dombfúr Erzszi, mint egy boszuálló angyal. Faj, ugy-e!

Bellosits Bálint.

Régi okiratok.

Nos Georgius comes Perpetuus a Zrinio Egnae aureatus Regnorum Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae Banus, Sacrae Caesardae Regniis Etatis Consiliarius et Cubicularius Praesidij Legradinus supremus Capitaneus. Aguk mindeneknek tudtára az kinek illik és az kik eleiben ez mi leveünkkel az mi megh maradéink közül, hogy mi tekéntvén az mi szolgálónak Dombay Mártonnak jámbor szolgálattját és mellétünk való hűségét, mellett egy néhány dologban megh próbáltunk. Azért adunk néki Alsó-Domborban egy fél helyet, mellett annak előtte Bálint vajda birt, adtunk penig minden némi jövedelméi: egyetemben Hazával, Szántóföldivel, Réteivel, erdeivel, halászó vizeivel, szabad élőföldivel, minden nemő hozzátartozó jövedelmével ez mi jámbor szolgálónak az föllül megh nevesett Dombay Mártonnak az előféségének és az ő urának maradéink száz magyar forintokban, ugy, hogy ez megh nevesett fély helet, miud addig birhassa és az ő maradéki valaméddig mi avagy az mi maradéink ez megh nevesett száz magyar forintot le nem teszük, melynek terminus napja Depositionis Summae B. Martini episcopi, de tartozunk az mi megh maradéink szent. Márton nap előtt három hónapal tudtára adunk ez megh nevesett Dombay Mártonnak az ő maradéink. Melyre adtunk szokott pechtünkkel megh erősített leveünkkel kezünk írása alatt.

Datum in Castro nostro judico. Csáktornya, die 24 May Anno 1625.

Georgius Comes a Zrinio
m. p. (L. S.) Banus.

En Lukáchházy Thomas adom tudomására mindeneknek, az kinek illik ez levelemnek rendiben, hogy attam el Dekanózi határban egy irtás rétemet a kit Százkotul vettem volt nemzes vitézlő Nádasdy Darabos Miklós Légrádi Feő Kapitány Urannak tizenhét Horvát forinton örök, hogy ő kegyelme birhassa az enőtöt pedig én magamra váloom. Hasonló képpen más egy irtás rétemet adtam ő kegyelmének örökben Novakoveci határban Középszegben akit Kovács Istóktul vettem volt hét horvát forinton, az melynek egyfelől szomszédja Kocsai Péter ur, másfelől pedig az ő kegyelme jobbágya. Mind kettőnek az enőtötöt magamra váloom lett az alku Kocsi Péter uram előtt Tkalehics tizedes és több Novakoveci Novakovecy emberséges Emberek előtt, melynek nagyobb bizonyosságára adom ő kegyelmének ezen levelem peccáttal és kezem írásával meg erősítvén Kristánócon die 24. octobris 1676.

Thomas Lukáchházy.

Egy jó házból való ifju Fischel Fülöp helyb. könyvnyomdájában mint **tanoncz** alkalmazást nyerhet. 3-4 közép vagy polgári iskolát végzett tanulók előnyben részesülnek.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

NYILTTÉR.*

Nyersselyem bast-ruhákat 10-50 krért a legjobb anyagból szállít váms- és póstadíjmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Minták megrendelésre azonnalküldetnek. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF
Főmunkatársak:
A KÉPEZDEI TANÁRTESTÜLET TAGJAI

Évesztette aktuális jellegét. Legalább erre enged következtetni a városi közgyűlésnek a minap hozott határozata. A sétatér létesítése czéljából kiküldött bizottság a Váner-féle telket s földeteket találván és czélra legalkalmasabbnak, alkuba bocsátkozott a tulajdonossal. De az illető oly magas árt szabott, hogy a bizottság abba hagyta a további tárgyalást. Ez okból a közgyűlés függőben hagyni határozta a sétatér kérdésének ügyét.

— **Tekeverseny.** E hó 24-én tartotta a helyb. tekező-club tekeversenyét a Baumhack-féle vendéglő kerti helyiségében. Győztesek lettek: Morandini, Csárik, Bernyák, Nuzsy és Pecsornik Ottó, kik értékes tárgyakat nyertek.

— **A dráva-vásárhelyi magyar éneklés ügyében** e hó 27-én Vranovics Károly főszolgabíró ur vizsgálatot tartott. Kiballigatta a szétugrasztott énekeseket és a káptánt. Főszolgabíró ur az ügyről kimerítő jelentést tett az alispáni hivatalhoz.

— **A helybéli elemi népiskolánál** a beiratások e hó 30 és 31-ik napjain tartatnak.

— **Állatorvosi** állás fog rendszeresítettetni Csáktornyan. Ez állással a közvágóhídi felügyelői teendők is össze lesznek kötve. Az állatorvosi állásra pályázatot fog hirdettetni 300 frt évi fizetéssel.

— **Írtesítés.** A csáktornyai polg. isk.-ban az 1891-92. iskolaevre a tanulók felvétele és beiratása aug. 31-én, szept. 1. 2-án d. e. 9-12 óráig, d. u. 3-5 óráig a polg. isk. helyiségében történik; ugyan e napokon d. u. tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok. A polg. isk. első osztályába szabályszerűen oly tanuló léphet be, ki legalább 9. évet beűtötte, és kinek az elemi iskola 4-ik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van és ebbeli ismeretei, felvételi vizsgálat után igazolja. A polg. iskola többi osztályába felvétetik minden oly tanuló, ki a megelőző osztályból legalább is elégséges előmenetelről tanuskodó bizonyítványt képes felmutatni. A középiskolából a polg. iskolába át lépni kívánó tanuló azonban felvehető másodrendű bizonyítvány alapján is, ha egy, legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert és e tárgyakból a polg. iskolában sikeres javító vizsgálatot tesz; a latin, görög, vagy francia nyelvből nyert érdemjegyek figyelembe nem vétetnek. A meny nyíben a középiskolák és a polg. isk. tantervi között lényeges eltérések vannak, melyek az állépes alkalmával figyelmen kívül hagyhatók, azért középiskolából polg. iskolába át lépő tanuló a polg. iskola megelőző osztályában előforduló azon tananyagból, melyet a középiskolában nem tanult és mely a polg. iskola későbbi osztályában nem fog pótolatni, felvételi vizsgálatra köteleztetik. Ha a tanuló ezen felvételi vizsgálatnak azonnal való letehetősére nincs elkészülve, akkor neki az előkészítés czéljából az évi osztályvizsgálat idejéig terjedő határidő engedélyezetik. A felvételi és javító vizsgálatok díjlanok. A tanulók a beiratáshoz szülei vagy ezek helyetteseinek kíséretében tartoznak megjelenni. A beiratások alkalmával a lezestlével vagy szűrésű és himlőöltsai bizonyítványok is bemutatandók. Minden tanuló a beiratásnál 4 frt iskoladíjt és 1 frt beiratási díjt tartozik fizetni. Az iskolaev ünneplés megnyitása szeptember hó 3-án lesz.

Csáktornya, 1891. aug. hó 28.

Az igazgatóság.

— **Hangverseny.** Tóth Lajos zongorista és Friedmann József hegedűművészek által 1891. szept. 12-én Csáktornyan tartandó hangverseny műsora: 1. Sonata (adagio, Allegro) Beethoven, előadja: hegedű F. J., zongorán T. L. 2. Polones (As dur) Chopin, előadja zongorán T. L. 3. a) Legenda... Viniavski. b) Air russe, előadja hegedű F. J. 4. Die Forelle (opr. brit.) Schubert Heller, előadja zongorán T. L. 5. Csárda jelenetek. Hubay, előadja hegedű F. J. 6. Rigolotto (concert paraphras) Liszt, előadja zongorán T. L. 7. a) Ave Maria, Schubert Vilhelm. b) Mazurka, Viniavski, előadja hegedű F. J. 8. Magyar rhapsodia. Liszt, előadja zongorán T. L.

Megyei hírek Megyénk közegéségi állapota e hóban nem volt oly kedvező, mint júliusban, mivel a váltóláz, gymor és bélhurut, továbbá a gyermekek között kanyaró, vörheny, torokgyík és ronscoló toroklob fellépett. Öngyilkosságot 6 egyén követett el; véletlen szerencsétlenség általi halálnak 7 ember lett áldozatává. — Z.

Egerszegén jövő évre 40 kr. lesz a pótdó. Az összes bevétel 186626 frtra, a kiadások pedig 199164 frtra van előírnyozva. — Óriási vihar dühöngött a múlt héten Keszthely vidékén. A jég — mely ugyanazon nap az egerszegi, szt. gróti és pacsai járás több községének természet főnkretelte — Rezi, Szántó, Tapolca vidékén nagy károkat okozott. — A keszthely-balatonai fürdőbizottság több tagját kiküldte a balatonai fürdőkö tanulmányozására, kiknek jelentései alapján jövőre újabb és czélszerűbb átalakítások fognak eszközöltetni. — N-Kanizsán ezen iskolai évben közégi polgári leányiskola fog megnyitlani. — A n-kanizsai 20. honvédegyalozred zászlóaljgyakorlatai aug. 2-től 31-ig, az ezredgyakorlatok pedig szept. 9-ig tartatnak; ez ezred azután Pécsre megy, hol dandár, majd hadosztály gyakorlatok lesznek. — A kanizsai takarékpénztár választmánya Eisinger Henriket választotta meg pénztárnokká. — A csáktornyai és perlaki járásban aggasztó mérvet öltött mult hó folyamán a lépfene és sertésorbáncz. Turcsisce, Alsó Hrástván és Goricsánban 20 drb. szarvasmarha lépfeneben; Goricsán, Perlak, Pusztakovecz. Pálinovecz és Szoboticza községekben pedig 165 drb. sertés veszett el orbánczban. — Keszthely város jövő évi költségelőkészítazata szerint a bevételek fősszege 42686 frt, a kiadásoké 51776 frt lesz, a hiányt 44 kr. pótdóval fődözik. — A peronospora szőlőpenész csaknem az egész megyében pusztít s a szőlőket nagymértékben megtámadta. — A kiskomáromi tüzoltó-egylet elnökévé Péczy László, parancsnokává Ferenczy János választattak meg.

Hazai hírek A magyar zászló ünneplése. A Fiuméhez tartozó Grohova község e hó 20-án hazafias nemzeti ünnepnek volt színhelye. Az alkalmat erre a népünnepre az adta, hogy több előkelő fiúmei polgár a grohoviakknak új nemzeti szín zászlót ajándékozott, melynek felavatását Szt. István napjára tűzték ki. Daczára a viharos időjárásnak, a fiúmeiek közül számosan kimentek Grohavába, köztük Ciotta polgármester és Gellertich alpolgármester, velük voltak a városi zenekar, az Alphenin klub és a Kárpát-egyesület tagjai is. A zászló felavatása alatt a hazafias beszédek egymást érték; elénekelték a Kőlcsey-hymnuszt, a Szózatot. A társaság csak késő este osztolt szét a Rákóczy hangjai mellett. — Kossuth Lajos nagy hazánkfia nevenapját nagy lelkesedéssel ülték meg ugy a fővárosban, mint a vidéken. — Uj vármegye. Soproni előkelők körökben beszél, hogy a belügyminiszteriumban új meggyét terveznek. Az új megyét Pápa vármegyének fogják nevezni s megteremtésére Veszprémmegyéből kiszakítják Pápa városát és a devecei járást, vasmegyéből a kisczelli Györmegyéből a téthi és Sopron megyéből a csornai járást. Hogy a veszte ségért Győr- és Sopronmegye kárpótolva legyen, Mosonmegyét felszadják közöttük Van egy másik terv is, mely szerint Pápat és Csornát Györmegyéhez csatolnák, Sopronmegyét pedig Mosonmegyével kárpótolnák. — Tompa Mihály szobra. A gömörmegei Tompa-szobor egyesület Rimaszombatban szobort állít rövid időn Tompa Mihálynak. — Közelművelődési kongressus Temesvárott. A temesvári magyar nyelvterjesztő egyesület szeptemberre kongressusra hívta össze Temes, Torontál, Kraszó-Szőrény, Arad és Csongrádmegyéket, hogy a délvidéki magyar közművelődési egyesületet megalakítsák.

S urednikom ne čiji je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Cakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvrt leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki otijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Kakvo bude vreme?

Na ovo pitanje bi vsaki naš gospodar zaista želil odgovor znati. A k rednomu gospodaru treba zaista poznavati barem glavne regule vremenarstva (meterologije), da uzmogne iz obće poznatih znamenah od prilike pogoditi (trefiti), kakvo hoće vreme biti, pak tomu prilagoditi gospodarstve poše.

Glasoviti francezki pred nekolik'mi ljetmi preminuši maršal Buzó, koji je čvrstom desnicom vtvrđil gospodarstvo Francezah vu Algiru, akoprem je bil nakinčen zevsemi krépostmi vojvode, opet se je, na način starih rimskih junakah, odlikoval i ljubavjum poljodelstva, ter je za mirnoga vremena najrajsi gospodaril, svoja i tudja polja pregledaval i napredek gospodarstvi ređu i peldom širil.

Osobito je rad čital knjige o vremenu, nebi li gđe vu trag do el pravilam (regulam), po kojih bi čovek od prilike mogel prorokovati kakvo bude vreme.

Putujuć po Spanojolskoj, na'el je onakve regule vu rukopisu nekojega Spanjolakoga kloštra. Sam maršal Buzóa je sa dugo izpitaval i pazil istinitost toga pravila (regule), i potlji vnogoljetnoga paženja tak se je o njegovoj istinitosti osve-

dočil, da ga je i pri svojih vojnih putovanjiah vu Afriki za fundament postavil i vsi srečno prešel.

I nut ovo je njegova regula!

Kakvo je vréme peti dan poslje mladoga meseca (mlada), takvo bude vréme, s malimi premenjbami, čeli (ves) mesec, ako bude i šesti dan onakov, kakov je bil peti dan.

Ova regula tak je obćenita, da se bude za 12 mesecov jedenajst put potpunoma izvršilo. Raztolnačil budem sljedećom peldom:

Na 23 ga augusta, pomladil nam se bude mesec, peti dan zatim je 27-ga augusta. Pazi anda, jeli hoće biti i 28-ga augusta onakvo vréme, kakvo je bilo 27-ga, pak budeš znal vréme celoga meseca najme do drugoga mlada.

Još i jedno drugo pravilo, nu to da nije onak stalno, nego se samo jedno 9 put na ljetu dni izvrši. Evo ga! Kakvo je vréme četvrti dan po mladu, takvo bude čeli mesec (s malimi premenjami), ako je šesti dan za mladom jednako bilo vréme s četvrtim danom.

Kada je pak šesti dan za mladom drugo vréme, nego kak je bilo četvrti i

peti dan, onda se nemreš nijedne od ovih regulah držati.

Izvrstni vremenar Conniuck pazil je na ove Buzove regule i našel takaj, da su celo ljetu dni istinite, samo gda — gda vkaniju vu sljedećih 4 meseci, najme vu Oktobru, Februaru, Marciju i Aprilu.

Moramo još dodati, da je Buzó zaradi vekše segurnosti još i 6 vur preč šestoga dneva pazil kakvo je vréme.

Vu ostalom ova regula nije zevsema nova; ar je već starodavna salernitanska ljekarska škola (Schola Salernitana), tak nazvana od talijanskoga varaša Salerna, zevsema toj spodobnu regulu postavila, najme:

„Tercia kvarta kvalis, tota est lunacio talis.“ To se po horvatski veli: Kakvo je vréme četvrti dan po mladu, takvo bude i ves mesec.

Naputki za gospodare.

Da odtiraš zajce od čepilnjakov i mladoga trša.

Potvrđeno je ono, kaj je prečestnoga ljeta jeden glasoviti francezki gospodar

ZABAVA.

Zestank.

(Magjarski napisal Kistaludy).

VII.

(Daje).

Med ostalim stalo je vu listu ovo: Ime je prazni zveket niti se iz prošastnosti nečuje, sko ga dična dela nerazglasiju. S Bogom moj mili otec! Batrivi se stim, kaj mi zavzetek svet i cilj dostojen. Izravninah svete zemlje, iz Palestine budeš čui i poslušal odsev dičnih činah ili barem dične smrti svojega sina Móra.

Po vèrnom svojim starom slugi, koji ga ravno zbog starosti neje mogel sprevađjati na bojno polje, poslal je i Dragici list, vu kojem ju je opomenul s najsladkišimi i najtoplesimi rečmi, koje iskrena vruća ljubav ima na uhvanje obatrivenje i vèrnosti.

Smrtni glas nebi morebiti gorče zatekel Tivadarovo srdce od toga, kaj mu ga na stol postavi bela knjiga sina Móra. Radost života podpora starosti — odide, izgine, on ju je držal za izgubljenju.

Vezda mu stojrv kakti med očmi pukne, misliti i tugovati je počel, te po čelu se vudri, kak da bi se k pameti dozival — tobože: pamet moja, gđe si bila, da sam vu njegovu plameteče srdce išli hitat iskru požara i alčoval ga komu, zvun svojoj giz dosti?

Neje bilo mira kletvam i kuhanju, i dva i triput prekel je istu onu zelju, s kojom je ginul za pomnoženjom svojega blaga. Gđa gđa mu na čase odlehnulo, gđa su mu se z-svètlile zraki prez imena njegovoga, daleko i visoko nošena na krilih dike, ali mu je opet nesta'o radosti namah, čim su se prikazale grozovite spodobne oi grozovitih pogibeljih.

Tužen i žalosten gde je bil sam, bil je kak vu pusteri osamljeni hrast, nigde radosti nigde ubatrivenja, njegov veliki gizdavi grad, stan razglašenoga gospodstva, kak črn zaviti, gledal je tužni beteg svojega gospodara; nèn je bli rešen svakoga polešavanja.

Nego Dragica s detinakim zaufanjem vupirala je oči prama nebu, koje svakoga vèrnoga brani; ar neđužna ljubav njena ne je ginula za imanjem, nego za srdcem ljubljenoga Móra, koje je daleko bilo od nje, ali ipak za nju bije.

Tvrdo je držala zadanu veru svojemu dragomu, i dala se je zevsim previdnosti božjoj, koja, ako i vodi čoveka po zaputkih ravno i nevugodnih, ipak ga dopelja prevlje ili potlje vu stan sreće.

Kakti pupoljek ružice, gđa ga odpre rosa, zaokruži ju vu svoja krila, kak blagi biser obkružava tu blagu rosu vu sebi, tak i Dragicu obuzimala je istinita vera, da čustvo ljubećih se srdcah nevidljivo oživljuje.

Vetric od izhoda bil joj je najvugodneši od svega; ar ne samo, da joj je blagim načinom, rekeli bi lepežicom hladilo mila topla čutila, nego ju navek i s novim ufanjem podkrepljuvalo.

Leta su prehadjala, a svet se napunil s pripovestmi o predobitjih d'čuga viteza Bogomira Boulliona, Križari povrnvši se nazad pripovedaju, rekeli bi, dična dela križnosne vojske. Zvezbani Arponjaki popevali su poleg zvučnih glasov titražućih glasov srdcah pesme o dičnom predobitju križa.

Med drugim povrnul se je već i magjarskih vitezov. Samo on, za kojim su mnoga srdca zdihalavala, nedođe vu domovinu, ostal je on i ostal je daleko.

Nego došel je jeden drugi, koji je bil skoro navek poleg njega i s njim. Tej je

imenom Binard oglasil, — da mu je pošlo za rukom zajce odegmati od mladih gorice na ov način :

On okolo nasada, koji hoće da od zajcov obrani, zabije količece, visoke 12 do 15 centimetrov nad zemljom ter od jednoga do drugoga vu okolo nasada napne špagovinu, koju je namočil vu ribju mast.

To isto da je izprobal i s lepekome ter se je osvedo il, da zajcom jednako smrdi ribja mast kak i lpek ter se boje ovak ogradjenoga mesa kak vrag temjajna. Ovo barem nije skupo (drago), ter se more probati.

Peklam kani je Binard ovo na znanje dal, oglasil mu se je vu znamenitih novinah nekakov gospon Parville, koji to potvrđuje pak još dodaje, da se je on lepekome oslobodil mravljah, koje su se počele vu njegov vrt seliti vu jako velikoj velikoj vnožini.

On je nje klal, družgal, poleval s vréom vodom, kadil žveplom itd. — ali vse zabadava, dok nije plota, izpod kojega su mravlje prehadjale omazal lepkome. Ne, da bi se bile vlovile na lepek, nego su mu se niti ne priblizile. — ter su vugibale kak ognja.

Vraćvo proti slinavki.

Domaće blago napada gusto pogibeljni beteg slinavka. Izvrstno vraćvo proti tomu betegu je ovo :

Vu 25 litrah vode izkuhaj 4 litre ječmena i punu šaku listja od kupine. Kada se poslje kuhanja voda obhladi, dodaj joj pol kilograma meda — i pol litra octa.

Vu ovu vraćvo namoči čiste platne krpe i nateri (naribaj) vsaki dan dva put gubicu betežne živine. Ovomu vraćvu vele, da je osobito dobro a i hasni.

Čuvanje jabukah i hrukah prek čele zime.

Izkopaj vu zemlji jame, oblo i ih

listjem od oreba, da tira miše i kukce, naslaži jabuke vu jamu, zabrtvi deskami, na koje se nasiplje zemlja, pak budeš mogel sada (voće) zdravoga ob'uvati.

Različiti izvadki.

I.

Dušno spoznanje je on domaći sud, na kojem svaki samoga sebe tuži, samoga sebe za krivca priznaje i samoga sebe sudi. — Dušno spoznanje je on pravični sudac, koj nam svaku i najmenj u falingu o tro zpočitava, a svaki dober čin podpuno priznaje i hvali — Dušno spoznanje je zrcalo, vu kojem sva naša dobra ili zla dela podpuno vidimo. — Dušno spoznanje je konačno včan prijatelj, koj nas neprestance na dobro nagovarja — a od zla čine odgovarja.

II.

Nitko nepostane na jedan krat dobar ili zločest. Z malem se pričme, a s velikem se dokonča. — Koj sada vkradne jednog krajcara ili samo šaku žita, bude s vremenom forinte kral i na vagone žita odnašal. — Kak goder kup snega sve veći i veći po taje čim se dalje vala, istotako i naša grešna nagnenja budu sve to jača, čim im više krat vgdajamo

III.

Pravica vidi se ljudem tak potrebita, da isti krivičnjaki pod njezino pokrivalo lete, da s istim, kakti tobož nekrivi i nedužni, pokriju svoje odurne čine

IV.

Sreća, koju ljudi za najviše drže, zavisi jedino od samoga čoveka. Ona prevzetnoga beži a previdljivomu je verna; s njom se mora postupati kakti s prijateljem, za kojega se je bojati, da ti se ne izneveri.

V.

Priskrbljenoga imetka još nitko nije zatepel. Razpruđeni imetak je uvěk ili po herbiji dobljeni, — ili je prikazani, — ili vkradjeni, — ili je nadjeni, — ili je na igri dobljeni.

VI.

Skupci nisu posednici svojega blaga, jer skupec polag njevkešeg blaga gladuje, neima potrebite oprave i zimu trpi, — oni su samo čuvari penez, i to ne svojih penez, jer se s njimi kakti svojinom ne služe, nego samo čuvari vu obće penez.

VII.

Ako hoćeš bogat postati, tak neiči tvojega imetka povekštavati, već tvoja poželjena pomenjšavati, jer nekupuje se sve ono, kaj je čoveku potrebno, nego samo ono, bez česa se nemože biti, n. pr. meni bi bila potrebna kočija i dva konja, ali ipak mogu i bez njih biti, dakle se nekupuju, to je poželjenje moje se pomenjšava. — Tko sve na ov način včini, z vremenom dojde do česa.

VIII.

Nezavidnost proti glazovitem ljudem trpi samo do groba — potlam dojde mesto nezavidnosti spoznanje vitelstva i dike njihove.

IX.

Mir je otrov, ako si ga s trudom i delom nismo kupili. „Kada poslujemo“ (veli Voltaire), onda teramo ođ nas tri naše najglavnije neprijatelje, najmre: Zločestću, pomenjkanje i dugočastnost.

X.

Vugni se dobročinstva sebičavog (svojhasnog) človeka, jer njegova dobročinstva su za te mreža, vu koju ako dospeš, tak si njegov večni suženj. — Neuzimlji ništ iz ruk gizdavoga, jer bi to on stim ponizil; a skupcu dužen postati čuvaj se

dičil i pripovedal dične čine i sigurnu verodostojnost svojega dčnoga i dobroga pajađsa Móra.

Rekel je, da je vu krvavoj jednoj bitki dobil veliku ranu, te je s više naših vitezov ulovljen, postal je suženj, kak sam potlje čul, njega skupa s onimi izsekli su neverniki, gda smo jih opet vu drugoj ljutoj bitki potakli do noge.

Žalosten glas fletno se širil, i dospe na skoro do vuh tužnomu starcu Tivadarn. Sa strahom je gledal on vu još preostali tečaj svojega življenja, ním kak tuga podal se samovanju; ugibajuć se svakomu spomenku; na kraju šume imal je kapeljicu, vu kojoj mu je bila pok pana pomoćnica, drugarica života; poleg njenoga križa, dal je napraviti još jednoga s nadpisom: „Mojemu nepozabljenomu sinu.“

To je bil njegve gizde zadnji izlčv; došta put den i noć točil je suze na tvrdi kamen glubih spomenikah i mrzil življenje da onak bogat, neima nasledstva iz svoje krvi.

Malo je potrajalo vreme, oboli on od tuge, iz koje se istina opet pridigne, ali vid očinji zsvim izgubi — a on ostane slep.

Tak je Tivadar, koji je s gizde zame-

taval prosjaka, postal vezda nesrećniši od zadnjega prosjaka (bogca).

Medtim dobro nebo zdrži Móra vu življenju. Bivši ranjen, ležal je med mrtvimi trupli na junačkom krvavom polju. Nevernici dižali su ga za mrtvoga i ostavili gavranc ptičam, da se snjim goatiju.

Jeden pobožen dviš najde ga oživljujuć ga i k sebi dohadjajućega i spravi ga k sebi. Mladost puna snage i jakosti, mnogo doprinesla k tomu, da je preboljel težku ranu, i da je dosta na fletno ozdravil, premda se zdravju niti malo neje radoval, ar se je bojal, da ga vu krvo žednih neprijateljev još strašniša suđbina čeka od gotove smrti.

Ali pobožni on derviš osvetljal si je lice s dobrim milostivnim činom, nezdavši svojega nahodišča, da mu se krv preleva ili, da bi se poslal na robiju, nego ga po tajnih prelazih spravi uprav do tabora križarskih tabornikov, pak ga pusti k svojim, rekav mu :

Krščenic vuči se čovek biti, i nepozabi, da vu nami bivratvuje jeden s Bogom udehnuti duh. To je rekel i izmeknal je prvje nego mu se je Mór mogel dobro zahvaliti.

Veiko se je delo zvršilo. Na svetom

gradu našega zveličitelja bliskalo se je znamenje, grb njegov — spomeno muke njegve — križ Muogi od vitezov povračali su se k čomu, pak se i vu Móru pobudi želja za domovinom.

Prešo je tomu šest punih let, da je sledom naslčdil Bogomira Boulona. E kak se je njemu lepo spričal i razstane se za svojimi soldačkimi pajdaši vu nevoljah i tughah njim, pak se obrne k dalekoj si dragoj domovini.

Gda je potlje tolikih zvladanih nevoljah i pogibeljih prvput stal na prvu grodu prigranici svoje domovine, suze su ga oblike i ođ milja prah joj je kušoval.

Mišil bi, da je telale razposlal, tak fletno preletel je glas, da se Mór povrača, — morčbit od mrtvih se podigavši. Ali i on, kak glas fleten, gonjen s parom ognjene ljubavi — leti s miseljam vu blažnu dolinu.

Vč je videl vu duhu Dragicu, gde hli pred njega, noseć vu ruki venec, da ga okiti hvaleći Bogu na milosti, da joj ga povrača živoga i vernoga.

Drugiput dalje.

jer ako bi ti njemu još tak zahvalen bil, nebi ipak nikada njegovoj lakomnosti i zgrabljivosti zadovoljiti mogel.

XI.

Mnogo i dobro govoriti je dar lepe pameti; malo i dobro govoriti je svojstvo mudroga; mnogo i zlo govoriti je mahitanje (zloćudnost) norca; malo i zlo govoriti je nesreća bedaka.

(Drugiput dalje).

Em. Kollay

KAJ JE NOVOGA ?

Stari husar.

Rédkost je najti čovéka takvoga, kakvoga ima Vasvarmegyija. Stari Ozoly Janoš je taj rédkí čovék, koj ne menje, kak 61 ljeto služi već plemenitu varmegyiju Sreberni križ za zasluge kinči njegova prasa, ali i drugač je ov stavec vu poštenju, ar i sam fšipan (oberkomeš) dal je njegovu spodobu zmalati i za spomenek vu hiži obesiti. Nezdavnja predstavili su staroga grof Batyániju Lajošu, koj je došel na zbiranje vicekomeša vu Szombathely. — No, Janoš bači, kuliko ljet već služite varmegyiju? — zapital ga je Batthyáni. — Borme s božjom miloš um 61 ljeto je već tomu, presvetli gospodin grof. Već prigodom korunjenja Ferdinanda kralja sam bil tam, kakti varmegjinski husar. — Kuliko vicekomešov je izabrano dovezda, kak ste v službi? — Gospon vicekomeš Károlyi, koga su denes zebrale je trideset osmi. — Kuliko supremoškomošov ste služili do denes? — Borme Radó Kálmán njihova presvetlost vezda nji fšipšan je šestnajsti već. — No dopusti Bog, da bi mogli još dugo služiti! — dckončal je grof govora

Ubojstvo iz šale.

Iz Praga javljaju: Ovdešnji tišlar imenom Blaha, pogodil je, povraćajuć se iz vadašije dvadeset ljet staru devojku. Ov tišlar je devojki šaljivo doviknuo: »Čekaj, strelit te budem!« i naperil je proti njoj pušku. Nu puška je na nesreću se sprožila i devojka se je najedenkrat mrtva zrušila na zemlju. — Nu Blaha se je taki prijavil sudu.

Originalno razbojničko društvo

Kak pišu iz Bologne, tam se je složilo nekakvo posebno društvo zločincov, koji se proti svojim aldovom nesluže ni s noži niti s pištolami već narkotičkimi sredstvi (šlaftrunki) i to takvom hitrinom i okretnostjum, da im se nemore na trag dojtí, akoprem već duže vremena tiraju ovu originalnu meštiju. Vu oštariji, koja je vlastitost nekvoga inžinira Zannonia, navadni su njegovi prijatelji se višekrat zestajati, da se pozabave (unterhaltuju). Tak je bilo i 27 ga juliaša. Prijatelji su se zestali na zabavu, nu kad su drugi dan vu jutro došli vu hižu, gde se je lo, najjenkrat su opazili, da su obradjeni. Jednomu je falil kabelar, drugomu žepna vu ra, tretjemu prsten, četvrtomu opet zlatni gumbi s rubače itd., vsakomu po nekaj. Na zadnje dobežal je i domaći gospon vu hižu i zaviknuo je: Moja kasa (blagajna) je razbijena i orobljena, a deset jezer francov je odnešeno! Kad je ovu zanimivu

historiju čula pripovedati jedna domaća gospa, rekla je ovim gostom (gospodi), da je već pred proste no i, nemoguć spati, izišla vun i opazila domaćega sokača, kak je bil još skozen i zabavljen s nekakvim znamenitim poslom. Kad je sokač opazil spomenutu žensku, molil ju je, da nikomu nepove, kaj je vidla, ar da je on mesečljiv. Kad su gospoda to zeznali, taki su se domislili jadu i zmislili su se, da je na zadnjem obeđu hrana bila po nekaj žuhka i da su vsi spali kak zaklani. Stvar je odmah došla na videlo. Sokača je policija odmah zgrabila, nu iz njegovih réči moglo se je samo to razspoznati, da je on bil oružje drugih. Komaj kaj se je ovo po varaču doznalo, bolognski profesor Pauzachi dal je ljudem na znanje, kak je on jeden krat za vične obeđa bil telegrafički pozvan na banhof od jednoga prijatelja, nu kad se je povrnul, našel je čelu svoju familiju vu glibokom snu. Zabadavo je zval družinu, da mu pomoreju prebuditi familiju. Kuharice je bilo nestalo, a dekla je takaj spala. Gda su se nakon dugoga vremena opet vsi prebudili i došli k sebi, opazil je profesor, da je njegov pišači stol, gde je imal peneze, raztrgan i orobljen. Spodobne novosti pripovedaju i drugi stanovniki varaša Bologne. Po tom nega dvojbe, da tam obstoji nekakvo tajno društvo zločincov, koji narkotičkimi sredstvi zaspavljaju svoje aldove i onda ih oplene (oplindraju). Policija ih marljivo i čee, ali još nije nijednoga našla

Strahoviti viher.

Vu mestu Fort de France [vu francuzkom orsagu] bil strahoviti viher meseca augusta 21-ga. Na vse strani zrušil je viher hiže i prigodom tom su 218 ljudih mrtvih našli, i veliku vnožinu ranjenih.

Putniki vu Bndapešti.

Na dan svetoga Štefana kralja došlo je vu Budapeštu do 100 jezer putnikov. Po željeznici došlo ih je vsega skupa 43 jezere 277 putnikov i to: po magjarsko-orsakoj centralnoj liniji došlo ih je 24 jezere 180, po zahodnoj liniji 17 jezer 970, po južnoj liniji 1127. -- Na hajovi zahodnoj (damšiji) dunajskoga parobrodskoga društva, došlo je od vsih stran takaj veliki broj putnikov. Ako k tomu vzmemo još 25 jezer ljudih, koji su još v tork došli, onda sbije prispelih broj ljudih na 63 jezere. Vnožina jih je došla prav na dan sv. Štefana; i ako vse zračunamo skupa, tak je Budapeštu pohodilo 100 jezer stranjskih ljudih.

Goreča šuma.

Kak iz Fiume javljaju, — vu mestu Drenova — je jedna velika šuma vužgana. Ova šuma, koja je vu prestoru od 1500 kvadrat metrov je vu plamnu.

Mudri poglavar.

Vu jednoj pemskej občini meril je jeden inžinir puta ter je s velikom brigom i pazljivostjum količe po cesti vu zemlju zabil. Kada je posla zgotoviti, zapovedal je občinskemu birovu, da bi dobro na količe pazil. — Drugi dan došel je opet inžinir na cestu, ali niti jednoga količeca nije na cesti našel. Zato pozove birova na račun i počme ga grdo psuvati i karati. Birov se je počel izgovarjati i inžinira tažiti, veliči mu: Am se naj taki nesrdiju gospon men-dejir ja sam na količe dobro przil, pak

prav zato, kaj je nebi gdo odneael, pobrlu sam je vse i spravil sem je vu občinska hižu.

Pipa kakti vmoritelj.

Major Mikloš zvani stanovnik iz Tolčvaja je strahovito dokončal svoje življenje. Smrt mu je njegov najbolši prijatelj — njegova pipa zrokvuala. Taj isti Mikloš puštal je lagve vu pivnicu. Kak i kak ne, poškliznul se je i tak nesrečno opal po štengi, da mu je pipa čev, koju je vu vasti imel, vrat predrla i on je za nekoliko minut vumrl.

Nekaj za kratek čas.

1.

Jedna gospa kupovala je na senjmu od muža platno, — ali gda su počeli meriti, spazila je gospa, da je rif prekratši, zato mu je taki rekla:

Oho kumek! vaš rif je kratki. — Ah, to nekaj nuškodi, odgovoril je muž, — ali je zato, vidiju hajd debeli.

2.

Sudec: Prvlje kak bi vas pustil na prisegu, pitam vas, jeli ste vre gda prisigali?

Svedok: Jesam, dvakrat. Prviput kad sam kekviečnu ljubav prisegel ženi pred oltarom, a drugikrat sam prisegnul, da se nebudem nigdar već ženil.

3.

Žena: Ah dragi Tomaš, komaj kaj smo vezda dva dni ožanjeni, i vec si me počel šifnati!

Muž: Ah ljubljena ma žena! tomu sam se ja već zdavnja veselil!

4.

Sudec: (k dvem na novo dopeljanim arštantom): I vi dva morate ovdi tak delati kak i drugi, — nego ipak vsaki si naj zbere po vojji, s kakvim poslom se hoće završljati?

Prvi arštant: Prosim ponizno ja bi rad biti brodar!

Drugi arštant: A ja bi pak rad biti jagar!

5.

Talijan i Nemec.

Došel je uekakov majstor iz nemške vu Talianski orsag prviput, ter je za nekoliko dnevoj po celom varašu se šetal pregledavajući vsakojačke ljepe stvari. Vu tom vremenu poznal se je s jednim majstrom Talianom, pak setajući obodva, našli su jednoga jako ljepo zdelanoga oroslana s kreljutami, i gde vu tacaj držu jednu knjigu, vu kojoj je stalo nekaj napisano, i akoprem je nemec zval, kaj je to, zapital je ipak taliana:

Prosim vas gospone! vu kojoj strani sveta i vu kojoj planini živiju oroslani s kreljutmi, pak kaj i čteti znadu?

Prosim vas, odgovoril je talian, to morate i vi znati: Ovakvi oroslani su vu onoj istoj strani i planini, gde se kotiju (legu) orlini s dvema glavami.

6.

Francuz i Nemec.

Šetali su se dva prijatelji francuz i nemec zvnu varaša po polju. Blizu jedne

selske hiše videli su kre puta jednu svinju, gde vu hladu leći i poleg nje osmero malih pajcekov, kak su okolo begali i cvili. Ne, mec rekeli je vu šali svojemu prijatelju: Ghej kuliko je ovd malih francuzičov i kak ljepo francuzki izgovaraju: vuji — vuji — vuji. — Istina je, odgovoril je na to francuz, da njihov govor je spodoben francuzkomu jeziku, dok su ovak mladi, ali, božje čudo! gda vre rasteju preobrneju se vsi vu nemce. — Kak to? zapital je nemec: — Kaj nečuješ mamu od ovih pajcekov kak po nemški odgovarja: Ja, ja, ja.

VASUTI MENETREND CSAKTOBNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Percz	Idő	Gyors-posta-és vegyesv.
Kanizsa felé	Reggel	5	—	Bpesti	gyorsv.
	Délben	11	55	—	postav.
Pragerhof felé	Ejjel	10	23	—	—
	Reggel	6	20	Prágai	—
Zágráb felé	Délután	4	13	—	—
	Ejjel	1	15	—	gyorsv.
Varazsdig	Reggel	7	10	Bpesti	vegyesv.
	Délután	4	36	—	—
Egerszeg felé	Este	10	31	—	—
	Délben	12	—	—	—
Egerseg felé	Reggel	5	33	Bpesti	—
	Délben	12	03	—	—
Érkeztek					
Kanizsa felől	Reggel	6	30	Bpesti	postav.
	Délután	4	17	—	—
Pragerhof felől	Ejjel	1	30	—	gyorsv.
	Reggel	4	29	Prágai	—
Zágráb felől	Délben	11	07	—	postav.
	Ejjel	9	53	—	—
Egerszeg felől	Reggel	4	47	Bpesti	vegyesv.
	Délután	11	27	—	—
Egerszeg felől	Délután	4	10	—	—
	Este	9	31	—	—
Egerszeg felől	Délután	3	41	Bpesti	—
	Este	10	05	—	—

Gabonaárak. — Cena žitka.

1 m. mázsa. — 1 m. cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	10	—
Zab	Zob	5	75
Rozs	Hrž	9	—
Kukoricza	Kuruza	7	—
Árpa	Ječmen	6	25
Fehér bab	Grah beli	7	40
Sárga	zuti	6	80
Vegyes	změšan	6	—

LOTERIJA.

Buda 23-ga aug. 1891.
19 72 42 59 78

ODGOVORNI UREDNIK:
MARGITAI JOZSEF
Glavni suradnik:
GLAD FERENCZ.

2894 tkvi szám 891.

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Fitz Terézia és

társa benkovecezi lakosok végrehajthatóknak Klaufár Lénárd u. o. lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a n. kanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. jbiróság) területén fekvő Benkovecz község 13 sztkjvében A f. 1—4. sor 16. 445/10. 445/22. 445/25. hrsz. ingatlanokra az árverést 373 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1891. évi szeptember hó 11-én d. e 10 órakor

Benkovezen a községi bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 37 frt 30 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Perlakon 1891. évi május hó 27 ik napján.

A Perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság. 875.

2202 tkvi szám 91.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstárnak Pollák Fülöp és neje Fürst Zsófia hodosáni lakosok ellen kielégítési végrehajtási ügyében 241 frt 75 kr. tőke ezen tőkéből 18 frt 73 krnak 1878. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1879. január 1-ről 18 frt 73 krnak 1880. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1881. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1882. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1883. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1884. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1885. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1886. január 1-től, 18 frt 73 krnak 1887. január 1-től, 39 frtnak 1877. szeptember 24 től, 4 frtnak 1883. május 29-től, 4 frtnak 1883. augusztus 10 től, 1 frtnak 1888. május 26-tól számítandó 6 százalékos kamatai, 10 frt 39 kr. végrehajtás kérelmi s ezuttal 3 frt 65 krtban megállapított költségek behajtása czéjából a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. jbiróság) területén fekvő Hodosán község 562 sztkjvében A f 117 hrsz. ingatlan 415 frt, a 855 hrsz. ingatlan 105 frt becsárban Hodosánban a községbíró lakásán

1891. évi szeptember hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor

Dr. Tuboly Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben avagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 8 nap a második u. a. 30 nap a. a harmadikat u. a. 60 nap a. minden egyes részlet után

az árverés napjától számítandó 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szeriut lefizetni. Ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság tkvi osztályánál s Hodosán község előljáróságánál megtekinthetők.

Perlakon a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál. 1891. évi ápril hó 27-én. 873.

Arverési hirdetmény.

Visszárverési kérvénye, Robb Antalnak Furdí József és társai ellen.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Cicelli József dekanovecezi lakos végrehajthatóknak Meszerek Márk elleni végrehajtási ügyében Schulez Sándor goricsáni lakos késedelmes árverési vevő ellen 1873 frt 30 kr. hátralékos vételár s ezuttal 8 frt 65 krtban megállapított költségek behajtása czéjából a nkanizsai kir. törvényszék (perlaki k. r. jbiróság) területén fekvő Dekanovecz község 32 sz. tkvében A I 31. 161. 473. 517. 523. 677. és 789. hrsz. a. ingatlanok s a hozá uk tartozó erdő s legelő illetmény 1267 frt becsárban Dekanovezen a község bíró lakásán az

1891 évi szeptember 14-ik napján d. e. 10 órakor

az 1881. évi 60 t-cz. 185 § e értelmében Grész Alajos perlaki lakos mint felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen fognak eladatni

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzbeu vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A perlaki kir. jbiróság mint tkvi hatóság. 874.

Melyik lapra fizessünk elő ?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva legelőcsőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyalagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap som. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hélig ingyen és bérmentve küld.

Pályázat.

A domásineczyi (Zalam.) r. kat. iskolánál egy tanítói állomásra pályázat hirdettek.

Fizetés: 300 frt, szabad lakás és elegendő tűzifa. Magyar és horvát nyelv tudása megkívántatik. Pályázati határidő október hó 25. mikor is a pályázók személyes megjelenésre kéretnek.

A képesítővel felszerelt folyamólványok **FILIPICH LAJOS** plébánoshoz Dekánoveczre intézendők. 872 3—3.

Fejlettőró
Richter-féle
Legújabb
türelmi játék.
176 oldal.
Nagyon érdekes
és nagyon miérten.
Ára 35 Krt.; mind
itt és ott kapható.
Utánasóltól ottunk magunkat és családunkat elmentőnek el. megvédeni a Kései jól a „veses beteg” van.

Sigurno kučno sredstvo
jest već više godina sveobći poznati i objavljeni

Dr. ROSE zivotni balzsam.

Isti, pomno priredjen iz najboljih, najljepših biljaka, djeluje sasna pouzdano kod svih potežkocah probave osobito kod pomanjkanja teka, kiselog uzriganja, nadimanja, bluvanja, tjelesnih i želucačnih bolih, želucačnih grčeva prepunjenja žuclada jestvinami, zastuzenja, navale krvi, hemoroidah.

Velika boca 1 tor., pol boce 50 novč.

Ovaj se balsam dobiva u svih ljekarnah Austro-Ugarake, Neka se pazi na zaštitnu marku.

Pražki universalni kučni melem

sigurno i izkušano sredstvo za liječenje svijuh upala, ranah i mozola. Sve upale, otokline, otvrde, uzbujanja, moći je izliječiti za kratko vrijeme; ako bi bila se hrana pako već ognojila, u kratko vrijeme će mozo bez boli izvući i zacijeliti. U knjižicah po 25 i 35 ac.

Balsam za sluh.

Najiknećanije i usljed mnogih pokusa poznato kao najpouzdanije sredstvo za liječenje naglušnosti i za uspostavljanje izgubljenog sluha. 1 boćica 1 frt.

Glavno skladište B. Fragner u Pragu Br. 205.—III. Ljekarna „k crnomu orlu”

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzdtetni, hogy a

Zacherlin

valóban a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztit mindenféle rovar. Legjobban alkalmaszható elhíntés által az üvegre csavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség, mely soha és sehol sem kapható, mint

lepecsételt üvegekben J. Zacherl névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekercsen vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva.

Valódi minőségben kapható: Csáktornyan Srahia testvéreknél, Gráner testvéreknél, Heinrich Miksánál, Göncz L.-féle gyógyszerárban. — Alsó-Lendván Fuss Nándor gyógyszeréznél és Freyer Fülöpnél. — Perlakon: Sosterics Pál és Kramarics Viktor fűszerkereskedésében.

803 9—10